

ВИСНОВОК

комісії спеціалізованої вченої ради Д 26.561.01 при ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О. О. Шалімова» НАМН України по кандидатській дисертації Тер–Нікогосян Грігора Аршолуйсовича «Аутотрансплантація комплексів тканин при ураженні дистального артеріального русла», поданої для нострифікації за спеціальністю 14.01.03 – хірургія

Кандидатська дисертація Тер–Нікогосян Грігора Аршолуйсовича «Аутотрансплантація комплексів тканин при ураженнях дистального артеріального русла», незважаючи на дату первинного захисту (20 листопада 2001 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 208.041.02 в Московському державному медико–стоматологічному університеті (Росія), є науковою працею, яка містить наукові положення та прикладне значення, що не втратили своєї актуальності, в силу науково обґрунтованих результатів дослідження та розроблених принципів надання високоспеціалізованої медичної допомоги, яка ґрунтується на використанні мікросудинних технологій та хірургічних прийомів.

1. Актуальність теми

Актуальність проблеми, що зумовила науково–практичне дисертаційне дослідження, не зважаючи на досягнення сучасної ангіології залишається в полі зору судинних хірургів і полягає в розробці методів лікування хворих з «багатоповерхневим» ураженням артеріального русла нижніх кінцівок, при якому уражаються, як магістральні судини так і периферичний, дистальний сегмент. В останні десятиліття кількість хворих з «багатоповерхневими» ураженнями судинного русла невпинно зростає, патологія «омолоджується», а неефективність методів лікування призводить до збільшення кількості інвалідизуючих ампутацій кінцівок.

За даними останніх досліджень частота великих ампутацій в країнах з добре розвинутою медичною допомогою варіює від 120 до 500 на 1 млн.

жителів за 1 рік, і лише третина хворих після ампутації кінцівки на рівні стегна успішно користуються протезом, а після ампутації на рівні гомілки їх кількість складає 69,4%.

Поміж тим, зміни в організмі інваліда приводять до того, що пацієнти часто назавжди випадають з повсякденного ритму життя, втрачають роботу, коло спілкування, що, разом з фізичним стражданням, доповнюється моральним аспектом втрати зв'язку з їх колишнім повноцінним світом і життям.

Неможливо виключити той факт, що виживання пацієнтів після ампутації через 2 роки складає 44–60%, знижуючись до 40% через 5 років. Спроба вирішення даної проблеми змушує судинних хірургів шукати нові методики реконструктивних операцій, які направлені не тільки на збереження кінцівки, а й на покращення якості життя пацієнта.

Лікування зазначеної групи пацієнтів є складним та потребує комбінованого хірургічного втручання – обхідне шунтування або протезування уражених ділянок, при чому в процесі лікування на перший план виходить проблема адекватності «шляхів відтоку» тобто наявність сприймаючого периферичного артеріального русла.

Тому дисертантом було проведено значне за обсягом дослідження з метою розробки методів хірургічного лікування хворих з «багатоповерхневим» ураженням судинного русла нижніх кінцівок з використанням сучасних методів діагностики та високотехнологічних – мікрохірургічних прийомів.

Незважаючи на впровадження нових методів лікування, а саме новітніх розробок фармацевтичної галузі, генетично–модифікованих продуктів, препаратів на основі стовбурових клітин (аутологічного або алогенного походження) актуальність та цінність наукових висновків та практичних рекомендацій, що є результатом дисертаційного дослідження не викликає сумнівів.

Особливо, зазначене вище стосується практичних розробок та рекомендацій щодо хірургічної техніки пересадки (транспозиції) складних тканинних клаптів, що були запропоновані та використовувались дисертантом з метою реваскуляризації ішемізованих тканин, так як вони сьогодні є більш актуальними та цінними в комплексному хірургічному лікуванні пацієнтів з посттравматичними дефектами покрівних тканин.

Відсоток таких пацієнтів, також з роками збільшується, що зумовлено порушеннями техніки безпеки на виробництві та проведенням антитерористичної операції на сході країни.

Значні за розмірами дефекти покрівних тканин тулуба, кінцівок, особливо, якщо вони характеризуються глибиною ураження та механізмом травматизації (механічні, термічні або комбіновані) потребують спеціальних мікрохірургічних підходів та відповідного післяопераційного моніторингу.

Такі підходи та принципи післяопераційного моніторингу, що розроблені дисертантом та висвітлені в дисертаційній роботі є актуальними та значимими і сьогодні.

2. Наукова новизна одержаних результатів та їх теоретичне значення

1. Вперше на значному клінічному матеріалі проаналізовано стан артерій гомілки у хворих з «багатоповерхневим» ураженням судин нижніх кінцівок на основі дефіциту індексу гомілки та визначені ризики щодо пересадки складних комплексів тканин з метою реваскуляризації.

2. Розроблено комплекс загально–доступних заходів з доопераційної діагностики хворих з «багатоповерхневим» ураженням судин нижніх кінцівок та моніторингу післяопераційного стану пересаджених складних тканинних комплексів.

3. Розроблені методи, технологія та вибір типу тканинного клаптя для мікросудинної пересадки хворим з «багатоповерхневим» ураженням судин нижніх кінцівок в залежності від ступеня та анатомічних особливостей

ураження судинного русла та характеру некротичних процесів, що зумовлені ішемією.

4. Досліджені та встановлені основні причини порушення кровообігу в пересаджених складних комплексах тканин в післяопераційному періоді в залежності від типу оперативного втручання та характеристики пересаженого тканинного клаптя.

5. Досліджені та встановлені особливості мікро– та макрогемодинаміки в до– та післяопераційних періодах у хворих з різноманітними формами ураження артерій нижніх кінцівок, розроблено алгоритм післяопераційного ведення хворих та забезпечення профілактики післяопераційних ускладнень.

6. На підставі отриманих даних встановлено показання до застосування мікрохірургічної пересадки складних комплексів тканин в комплексному лікуванні хворих з «багатоповерхневим» ураженням судин нижніх кінцівок в залежності від клініко–анатомічного перебігу та характеру патологічного процесу.

3. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота базується на достатньому фактичному матеріалі: проаналізовані 98 історій хвороби хворих, яким було виконано 102 оперативних втручання.

Методи досліджень, що використані при виконанні дисертаційної роботи станом на сьогодні не втратили актуальності, є простими у використанні при мінімальній похибці отриманих результатів, логічно скомпоновані для отримання достовірних результатів дослідження та всебічного статистичного аналізу.

Висновки, практичні рекомендації, що сформульовані у дисертації є логічними та повністю відповідають поставленим завданням, меті та дизайну дослідження.

4. Практичне значення одержаних результатів та їх впровадження в практику

Практичне значення роботи визначається її завданнями та метою – удосконалення існуючих та розробка нових методів та тактики лікування хворих з «багатоповерхневими» облітеруючими ураженнями артеріального судинного русла нижніх кінцівок, які ускладнені ішемічним синдромом різного ступеня та гнійно–некротичними дефектами м'яких тканин дистальних відділів нижніх кінцівок (пальців, стопи). Дисертантом розроблено практичний алгоритм доопераційного обстеження хворих з зазначеною вище патологією, встановлені показання до використання різних типів складних комплексів тканин для закриття дефектів м'яких тканин у хворих з критичною ішемією нижніх кінцівок.

На основі аналізу значної кількості пролікованих хворих розроблено алгоритм доопераційного прогнозування ризику мікрохірургічної пересадки складних комплексів тканин, планування етапів оперативного втручання та вибору типу складного тканинного клаптя для пересадки. Дисертантом розроблено критерії ступеня ураження судинного артеріального русла гомілки та стану колатерального капілярного резерву, що дозволило провести доопераційне планування оперативного втручання, визначити тип реконструкції та закриття гнійно–некротичного дефекту, забезпечуючи таким чином, мінімальний об'єм та травматичність оперативного втручання при отриманні максимального клінічного та функціонально–естетичного ефекту.

Окрім того, аналіз результатів лікування та доопераційної діагностики при первинній госпіталізації дозволив дисертанту сформулювати критерії груп ризику з пацієнтів, які відрізняються ступенем ризику та несприятливим прогнозом. Аналіз післяопераційного періоду та перебігу післяопераційної ішемії пересаджених тканинних клаптів, з передопераційним прогнозуванням можливих операційних ризиків дозволив розробити комплекс заходів з післяопераційного моніторингу та попередження розвитку ускладнень (тромботичні ускладнення, крайові некрози, запалення тощо).

Розроблені дисертантом підходи до мікрохірургічних оперативних втручань, технологічні прийоми, алгоритми доопераційного обстеження, прогнозування результатів оперативних втручань, їх ризику та комплекс заходів з забезпечення післяопераційного періоду та запобігання ускладнень можуть бути використані при лікуванні пацієнтів, які мають значні, складні післятравматичні дефекти м'яких покривних тканин кінцівок та тулуба.

Особливого значення вищезазначене набуває в розрізі етапності надання високоспеціалізованої медичної допомоги військовослужбовцям та цивільним особам, які отримали мінно–вибухові, осколкові та комбіновані ураження в зоні проведення АТО.

5. Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються Департаментом атестації кадрів МОН України до наукового ступеня кандидата медичних наук

Кандидатська дисертація Тер–Нікогосян Грігора Аршолуйсовича «Аутотрансплантація комплексів тканин при ураженнях дистального артеріального русла», була захищена 20 листопада 2001 р. на засіданні спеціалізованої Вченої Ради Д 208.041.02 Московського державного медико–стоматологічного університету (Російська Федерація, 127473, м. Москва, вул. Делегатська, 20/1), протокол засідання спеціалізованої Вченої Ради № 6. Керуючись вище наведеним Вищим Атестаційним Комітетом Російської Федерації Тер–Нікогосяну Грігору Аршолуйсовичу 1 лютого 2002 р. був видан диплом кандидата медичних наук КТ № 064523.

Дисертаційна робота Тер–Нікогосян Грігора Аршолуйсовича «Аутотрансплантація комплексів тканин при ураженнях дистального артеріального русла» є завершеною науковою роботою, яка за актуальністю, обсягом досліджень, одержаними результатами, практичним значенням та науковою новизною цілком відповідає вимогам, що висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Спеціалізована вчена рада Д 26.561.01 при ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О. О. Шалімова» НАМН України просить МОН України затвердити рішення ради та видати Тер–Нікогосяну Грігору Аршолуйсовичу диплом встановленого зразка.

Члени спеціалізованої вченої
ради Д 26.561.01

Доктор медичних наук професор

Дрюк М.Ф.

Доктор медичних наук

Салютін Р.В.

Доктор медичних наук

Нікульніков П.І.